

Отчетен доклад за дейността на Национално читалище на слепите „Луи Брайл 1928“

за 2018 г.

Уважаеми гости, драги членове, приятели,

Настоятелството на Национално читалище на слепите „Луи Брайл 1928“ представя отчетния си доклад за дейността след последното събрание през 2017 г. Това време бе наситено със събития, насочени към членовете и обществото. Ние отбелязахме 90-годишнината от основаването ни. За наша чест на тържественото събрание присъства и президентът на Републиката – г-н Румен Радев, който произнесе вълнуващо слово..

За скромния ни принос към българската култура уважително признание бе поднесеният от него плакет на Президентството с образите на братята Кирил и Методий. Ние изпълнявахме предвидените задачи в основните насоки, одобрени от последното събрание. Увеличихме фондовете на брайловата и електронна книга, редовно обслужвахме читателите си с издадените книги. Продължихме традициите за насърчаване на творчеството и на любителското изкуство. Организирахме срещи с творци.

Брайловото писмо - незаменимо средство за културата на слепия

Продължи тенденцията читателите на брайловото писмо да намаляват. Така е по целия свят. Причината е появата на съвременни средства за достъп до информация. Подчертаваме отново, че брайловото писмо остава незаменимо средство за грамотността на слепите хора. Наша обща задача със Съюза на слепите и училищата за деца с нарушено зрение, както и на ресурсните центрове при МОН е да насърчаваме изучаването и разпространението на брайловото писмо. Този процес се компенсира до известна степен с прилагането на тактилните дисплеи. Техният брой, макар и бавно се увеличава. За това допринасят проекти и дарения. За изтеклия период ние сме отпечатали 24

брайлови заглавия. Възстановили сме повредени книги. Правили сме допитвания за читателския интерес. Наш морален дълг бе безвъзмездно да предоставяме голяма част от издадените заглавия на библиотеките в двете училища за деца с нарушено зрение. Ние отпечатваме и творбите на слепите автори. Тъй като процесът е много скъп, никога не сме си позволили да издаваме книги с олекотено съдържание. Читалището е съиздател на брайловото списание „Есперантска искра“.

Благодарение на културната програма на Столична община с тяхно финансиране издадохме заглавия, свързани с тематиката на проекта „Брайловото писмо – път към Европа“. Две от заглавията – „Какво трябва да знаем за Европейския съюз“ на проф. А. Семов и „Бялата книга“ на ЕК ще предадем на библиотеките в Македония и Сърбия. Благодарни сме на АХУ, че от спестени пари по проекта получихме разрешение да отпечатаме на брайлов шрифт още три заглавия.

За иновациите в дигиталната информация

При нас има тенденция към увеличаване на читателите на електронната книга. Нашите електронни книги се четат и извън страната. Ще подчертаем, че това става по установен начин към денонощноработещ сървър. Ние правим средно около 1000 заглавия годишно. За това допринасят ангажираните служители, доброволци и издателства. От тях все по-рядко вземаме книги. През последните 10 години те продават електронните си книги. Изказваме благодарност на Виктор Любенов, който в продължение на 20 години ни подпомага, като тегли книги от мрежата и ни ги предоставя. Ще споменем още Велизар Хинков, Тони Гидулска, Сашо Велков, Диян Петров и др.

Наша политика е оценените от литературната критика бестселъри да закупуваме и издаваме веднага след отпечатването им от българските издателства. Така нашите читатели първи имат достъп до тях, преди някой да ги е вкарал непозволено в мрежата.

От години извършваме една услуга. Сканираме безвъзмездно учебници на студенти, необходими заглавия за слепи специалисти. Искаме да обявим, че тази услуга можем да разширим до всички. Разбира се, трябва да се отчитат и нашите

възможности, тъй като ние се съобразяваме с потребностите на масовия читател. Това може да се види и в каталога ни. Ние застъпваме книги от всички области на знанието. В нашата електронна библиотека годишно има 35 хиляди влизания. Наши книги се разпространяват и от центровете за интеграция и рехабилитация за лица със зрителни увреждания. Посредници стават и организации на слепите и центровете към Министерство на образованието. Бихме искали да подчертаем, че електронните ни книги са защитени. Недопустимо е, ползватели на нашата библиотека да ги разпространяват към външни лица. Това е нарушение на авторското право, което ние се стремим да гарантираме.

Тъй като програмата, на която се четат книгите, ни позволява ползването и от по-нисък клас компютри, то покупката им е достъпна вече за всички. Много институции и фирми се освобождават от тях и това е една възможност безвъзмездно като дарение да се получават от нашите настоящи и бъдещи читатели в цялата страна.

Читалището организира за пръв път международна конференция, посветена на достъпа до информация в дигиталния свят. Тя бе под патронажа на г-жа М. Габриел. Нейното слово бе изслушано с интерес. Конференцията бе финансирана по проект от фонд „Социална закрила“. На нея присъстваха специалисти от столицата и провинцията. Наши гости от чужбина бяха проф. Клаус Мизенбергер, Светлана Боткина от Русия и зам.-директорът на централната библиотека в Германия – г-жа Каролине Шюрер. Проф. Мизенбергер е познат в международните среди по делото на слепите с организирането на курсове за младежи и възрастни хора с нарушено зрение, които учат и работят с компютри. Той изнесе въвеждащия доклад. Споделиха своя опит и представителите на другите две страни. Хюсеин Исмаил и Негослав Събев също представиха докладите си. Разви се интересна дискусия за прилагането на електронни средства и електронни източници на информация за слепите хора. Настоятелството изразява благодарност на всички, които подготвиха и участваха в проявата.

Културно-масова дейност

Нашите усилия са насочени главно към създаването на брайлови и електронни книги, както и предоставянето им на читателите. С това не подценяваме типичната за другите читалища работа за насърчение на любителското изкуство. Подпомагаме самодейни състави предимно на хора с нарушено зрение, както и индивидуални изпълнители. Те участваха в международни, национални и местни фестивали и прояви. Сред тях бяха групите „Люлин“, „Феникс“, „Веселите момчета“, „Тракийски цвят“ и др. Спечелихме проект към Агенцията за хората с увреждания на тема „Ние обичаме отечеството си“. Петдесет души от читалището имаха шанса да посетят къщата-музей на Петко Стайнов, Музея на тракийското изкуство в Казанлък. Те поднесоха цветя на паметника Шипка, посетиха Етнографския музей в Габрово. В центъра за рехабилитация и интеграция „Феникс“ изнесе концерт. Посетен бе и Дряновския манастир, а в града съставите, без пловдивския, представиха своето музикално и певческо изкуство. Силно впечатление на участниците остави и Велико Търново със своите забележителности. Ние отправяме сърдечна благодарност към Иво Косев и Стефка Пенчева, които подпомогнаха реализацията на проекта.

През изтеклата година организирахме срещи с поети и писатели. Отбелязахме празници и други събития.

За ръководството и работата с обществеността

Настоятелството е провело 10 заседания. Всички решения са приемани с консенсус. В работата редовно участва проверителната комисия и нейният председател. Ние сме благодарни на Съюза на слепите в България и на неговата регионална софийска организация. Благодарим на г-жа Мария Ачкова – кмет на район „Средец“ и на нейния заместник – г-н Л. Ковачев, както и на техния екип. Тази администрация винаги ни е подкрепяла. Сътрудничим си със Съюза на народните читалища, Столична библиотека, читалище „Славянска беседа“, фондациите „Петко Стайнов“, „Хоризонти“, асоциациите на сляпо-глухите приятели и на слепите есперантисти в България. Поддържахме контакти със сродни организации от страната и чужбина. През отчетния период читалището работи по три проекта, както посочихме по-горе. Очакваме Министерство на културата да ни подпомогне в нашата издателска дейност. Още един път ще

подчертаем, че получаваната субсидия за нашата дейност не покрива заплатите и хонорарите. Ние сме принудени да търсим допълнителни средства за всички консумативи от плащането на тока, парното, водата до материалите за подвързия. Благодарение на проектите покриваме част от тези разходи.

Постигнатото в нашата работа се дължи на щатните и хонорувани сътрудници, на художествените ръководители, на съставите и на всички доброволци, които ни помагали. Благодарим и на Недялка Кацарова, която запълваше нашето отсъствие по здравословни причини. Признателни сме и на Щиляна Петрова, която продължи да изпълнява счетоводната си работа в домашни условия. Големите ремонти в центъра в продължение на месеци ни затрудниха много. Надяваме се, че сега средата ще бъде по-благоприятна за нас.

Читалището няма никакви задължения, използваме пестеливо предоставените ни средства.

Скъпи приятели,

Девет десетилетия читалището развиваше дейността си в полза на слепите хора. То създаде брайловата, говорещата и електронната книга. Ние се стремим да бъдем на нивото на издателската и библиотечна дейност в напредналите страни. За това допринеса не само екипът, но и доброволците, много организации, държавни органи и институции. На днешния ден ние сме длъжни да се поклоним на нашите създатели, будните слепи, които с възрожденски дух създадоха и поддържаха читалището. Благодарим и на всички вас, които участвате в нашата дейност.

Основни насоки за дейността на Национално читалище на слепите „Луи Брайл 1928” за 2019 г.

1. Като единствена институция в България читалището е призвано да увеличава фондовете на брайловата и електронна книга. То е длъжно системно да обслужва читателите си със съвременни заглавия във всички области на знанието
2. Читалището предоставя услугата сканиране на книги на слепи учащи се, специалисти и читатели
3. Да се следят най-новите издадени книги с висок обществен интерес

4. Да се осигури системното библиотечно обслужване
5. Да се проведе акция за привличане на нови читатели на брайловото писмо, да се организират конкурси за художествено четене
6. Да продължи сътрудничеството със Съюза на слепите, сродните организации, както и с държавните органи и обществените организации
7. Да продължат усилията за набиране на средства и кандидатстване по проекти